

58.

VOORLOOPIG VERSLAG VAN DE COMMISSIE VAN
RAPPORTEURS over het ontwerp van wet tot wijziging
van de Ziektewet.

Het afdelingsonderzoek van dit wetsontwerp heeft geene aanleiding gegeven tot het opperen van bezwaren, doch wel tot de navolgende beschouwingen en opmerkingen.

Verscheidene leden vroegen zich af, of de Regeering niet beter zou hebben gedaan verder strekkende wijzigingen der Ziektewet voor te stellen, dan zich te beperken tot de nu ingediende technische herziening. Zij toch waren van oordeel, dat aan de Ziektewet verschillende bezwaren kleven, welke behooren te worden weggelaten. In het bijzonder hadden zij hierbij bij voorbeeld op het oog de wachtdagen, welke moeten worden doorgemaakt vóór er eene uitkeering kan plaats hebben, in verband waarmede door de heeren KUIPER en AMELINK amendementen bij de behandeling van dit wetsontwerp in de Tweede Kamer werden ingediend.

De leden, hier aan het woord, betoogden, dat in dezen tijd van crisis en teruggang naar een lager levensniveau de drie carenzdagen, vóór de patiënt in aanmerking komt voor uitkeering, groote bezwaren met zich medebrengen. Het weerstandsvermogen van een groot gedeelte der verzekerden is zoodanig verminderd, dat het loon van die dagen niet kan worden gemist. De Raden van Arbeid en de bedrijfsverenigingen hebben weliswaar de bevoegdheid — de eerste na machtiging van de Kroon — den wachttijd te verkorten, doch daarvan komt in de practijk niet genoeg terecht, mede door de onderlinge concurrentie en het streven de premie zoo laag mogelijk te houden.

Eenige leden achtten het principieel onjuist, dat bij de Ziektewet een gedeelte van de uitvoering aan bedrijfsverenigingen wordt overgelaten. Anderen daarentegen juichten toe, dat aan organen, uit het bedrijfsleven gegroeid, een deel der uitvoering van deze sociale wet is overgelaten.

Verscheidene leden waren van meening, dat het bij de totstandkoming der wet de bedoeling is geweest, dat uitsluitend groote groepen van ten deze samenwerkende vereenigingen van werkgevers en werknemers de uitvoering van de wet door bedrijfsverenigingen zouden ter hand nemen. Het aantal thans bestaande bedrijfsverenigingen, waarbij er zijn, die daarmede alleen den naam gemeen hebben, bedraagt echter reeds 53 en is dus veel hooger, dan men had verwacht. De leden, hier aan het woord, zouden gaarne hebben gezien, dat de Minister nu eene wijziging van art. 91 der Ziektewet had voorgesteld, ten einde dit aantal te beperken. Met leedwezen hadden zij vernomen, dat de Minister eene voorziening te dezen opzichte heeft uitgesteld tot de voorgenomen herziening van de sociale wetgeving. Zij zouden daarom gaarne van den Minister vernemen, of deze herziening spoedig aan de orde zal kunnen worden gesteld.

Te meer drongen deze leden op beperking van het aantal bedrijfsverenigingen aan, omdat het gehalte beneden de daarvan naar billijkheid gekoesterde verwachtingen blijft. De onderlinge concurrentie heeft namelijk tot gevolg, zooals reeds is opgemerkt, dat wordt getracht de premies zoo laag mogelijk te houden, hetgeen op zich zelf geen bezwaar zoude zijn, ware het niet dat hierdoor, zooals de practijk leert, de Ziektewet minder royaal wordt uitgevoerd, dan de bedoeling van den wetgever is geweest.

Daar verschillende bedrijfsverenigingen tot verlaging van de premie overgaan, verdient, volgens eenige leden, de vraag overweging geene premieverlaging te doen plaats hebben vóór eene volle sociale uitvoering van de Ziektewet is verzekerd.

In dit verband vestigden enkele leden er de aandacht op, dat met name voor de gedeeltelijk werkloozen de regeling, die het ziektegeld bepaalt op 80 pct. van het loon, zeer onbevredigend moet worden genoemd. Deze gedeeltelijk werkloozen ontvangen een zeker loon voor het aantal uren, dat zij werken en bovendien eene uitkeering uit de werkloozenkas voor den tijd, gedurende welken zij niet werken. Bij ziekte nu ontvangen zij alleen 80 pct. van het loon en in den regel niet van de uitkeering. Deze leden betreurden, dat hiervoor niet eene regeling is getroffen.

Eenige leden betoogden de wenschelijkheid een norm te stellen voor het uit te keeren ziektegeld, in plaats van dit geheel afhankelijk te stellen van het verdiende loon. In de huidige tijdsomstandigheden daalt het loon soms belangrijk beneden het normale en dientengevolge wordt het ziektegeld te laag.

Enkele leden vestigden de aandacht op het amendement van mevrouw DE VRIES—BRUINS in zake de ongehuwde moeder, die arbeid verricht. De motie-AALBERSE heeft, zoo brachten zij in herinnering, indertijd de wenschelijkheid uitgesproken, dat voor deze arbeidsters, die niet onder de bepalingen der Ziektewet vallen, bijdragen uit de Overheidskassen zouden worden gegeven. De Minister heeft zich te dien aanzien beroepen op het subsidie, dat door de Regeering aan eene bepaalde vereeniging wordt gegeven. De leden, hier aan het woord, zouden aan den Minister willen vragen het aantal ongehuwde moeders, dat arbeid verricht, zoo mogelijk mede te deelen. Ook vroegen zij, of de Minister kan bevorderen, dat in ruimere mate hulp wordt verleend, dan alleen door subsidiëering van eene vereeniging.

Gaarne zouden eenige leden hebben gezien, dat bij deze technische herziening ook eene beslissing ware genomen ten aanzien van het vraagstuk, of bij aansluitende verandering van dienstbetrekking eene nieuwe verzekering ontstaat, met alle gevolgen van dien, dan wel of in zulk een geval van eene doorlopende verzekering mag worden gesproken.

Aldus vastgesteld den 5den December 1934.

DE BRUIJN.
JANSSEN DE LIMPENS.
SERRARENS.
DE VOS VAN STEENWIJK.
SCHOEMAKER.

58.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS
over het ontwerp van wet tot wijziging van de Ziektewet.

Nadat het Voorloopig Verslag der Commissie aan de Regeering was medegedeeld, is van haar ontvangen de navolgende

MEMORIE VAN ANTWOORD.

Met voldoening nam de ondergeteekende er van kennis, dat het afdelingsonderzoek van het onderhavig wetsontwerp geen aanleiding heeft gegeven tot bezwaren. Tegenover de beschouwingen en opmerkingen, welke blijkens het Voorloopig Verslag met betrekking tot het wetsontwerp bij dat afdelingsonderzoek zijn gemaakt, moge het volgende worden geplaatst.

De ondergeteekende kan niet toestemmen, dat hij beter zou hebben gedaan om de door hem ter hand genomen wijziging der Ziektewet niet te beperken tot een technische herziening dier wet. De in de praktijk van de uitvoering der wettelijke ziekteverzekering gebleken bezwaren richtten zich immers zoo goed als uitsluitend tegen de techniek der wet en niet tegen de beginselen, waarop deze wet berust. Tot de onderwerpen, welke bij deze technische herziening nader onder de oogen zijn gezien, behoort ook de regeling van de wachtdagen, welke moeten worden doorgemaakt, alvorens aanspraak bestaat op uitkeering van ziekgeld. Het overleg omtrent dat onderwerp met de Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft geleid tot een wijziging van de bestaande wettelijke regeling, welke het mogelijk maakt, dat rekening wordt gehouden met de voor speciale groepen van verzekerden gevoelde behoeften.

De ervaring op het gebied der ziekteverzekering heeft de wenschelijkheid aangetoond van het stellen van eenige wachtdagen ter beteugeling van misbruik. Ook de buitenlandsche wetgevingen betreffende de verplichte ziekteverzekering stellen voor het hebben van aanspraak op ziekgeld als voorwaarde het vervuld zijn van een of meer wachtdagen. De Deutsche Reichsversicherungs-Ordnung stelt in § 182 evenals onze Ziektewet het aantal wachtdagen op drie. Het zou bij den ondergeteekende bezwaar ontmoeten om de wachtdagen te laten vervallen.

De ondergeteekende kan zich niet aansluiten bij de leden, die het principieel onjuist achten, dat bij de Ziektewet de uitvoering mede aan bedrijfsverenigingen is overgelaten.

Het aantal toegelaten bedrijfsverenigingen is inderdaad grooter geworden dan was verwacht. Aan die ontwikkeling zal inderdaad aandacht moeten worden gegeven, als men de taak van de bedrijfsverenigingen zou willen uitbreiden. Voor zoover de uitvoering der ziekteverzekering betreft, wordt echter van het groote aantal bedrijfsverenigingen geen bezwaar van beteekenis ondervonden, hetgeen goeddeels mag worden toegeschreven aan de omstandigheid, dat de overgrootste meerderheid der bedrijfsverenigingen zich heeft aangesloten bij een federatie, welke meer algemeene belangen behartigt. De ondergeteekende moet dan ook nadrukkelijk tegenspreken de bewering van de hier aan het woord zijnde leden, dat het gehalte van het werk der bedrijfsverenigingen beneden de daarvan naar billijkheid gecoesterde verwachting zou zijn. Integendeel mag worden vastgesteld, dat over het geheel genomen de uitvoering der wettelijke ziekteverzekering door de bedrijfsverenigingen geschiedt op een wijze, welke tot voldoening stemt. Daarmede is niet gezegd, dat met betrekking tot de bedrijfsverenigingen alles volmaakt zou zijn. In het bijzonder acht de ondergeteekende de onderlinge concurrentie, waarop in het Voorloopig Verslag wordt gewezen een misstand, vooral indien die concurrentie beoogt om werkgevers, die aangesloten zijn bij een vakbedrijfsvereniging, te bewegen om die vereniging te verlaten en over te gaan naar een gemengde bedrijfsvereniging. Omtrent dit punt moge overigens worden verwezen naar de Memorie van Antwoord van den ondergeteekende op het Voorloopig Verslag van de Tweede Kamer betreffende de begroting van zijn Departement voor het jaar 1935.

Dat verschillende bedrijfsverenigingen tot premieverlaging zouden zijn overgegaan, is een niet volkomen juiste voorstelling. De bedrijfsverenigingen heffen immers van haar leden geen vooraf vastgestelde premien, doch slaan de lasten, tot welke

de verzekering over een bepaald boekjaar heeft geleid, over haar leden naar het uitbetaalde loon om. Het is inderdaad gebleken, dat een aantal bedrijfsverenigingen over 1932 en 1933 met een lager omslagcijfer hebben kunnen volstaan dan het geval is geweest over de eerste twee jaren der verzekering. Maar het is geenszins gebleken, dat met die lagere omslagcijfers kon worden volstaan als gevolg van een minder loyale wijze van toepassing der Ziektewet.

De ondergeteekende kan niet toestemmen, dat de regeling der Ziektewet, die het ziekgeld bepaalt op 80 ten honderd van het loon, zeer onbevredigend zou moeten worden genoemd voor de gedeeltelijk werklozen. Dat het ziekgeld, dat deze personen bij ziekte ontvangen, uitsluitend wordt berekend naar het loon dier verzekerden en niet ook naar de genoten uitkeering uit de werklozenkas in de gevallen, waarin deze ook bij gedeeltelijke werkloosheid wordt verstrekt, ligt voor de hand, aangezien immers het betrokken ziekteverzekeringsorgaan uitsluitend over het genoten loon verzekeringsbijdragen ontvangt en het ziekgeld enkel compensatie bedoelt te zijn voor gederfd loon.

De door eenige leden bepleite wenschelijkheid van het stellen van een norm, voor het uit te keeren ziekgeld, kan de ondergeteekende niet inzien. Integendeel zou hij een zoodanige regeling al zeer ongewenscht achten, omdat zij tot gevolg zou kunnen hebben, dat de arbeider geldelijk belang heeft bij het voortduren zijner ziekte.

Het is den ondergeteekende niet mogelijk, het aantal ongetrouwde moeders, dat arbeid verricht, mede te deelen. Toezegging, dat zal worden bevorderd, dat in ruimere mate hulp wordt verleend dan alleen door subsidieering van een vereniging, kan de ondergeteekende in de tegenwoordige omstandigheden niet doen.

De ondergeteekende acht het niet twijfelachtig, dat bij aansluitende verandering van dienstbetrekking geen nieuwe verzekering ontstaat, maar dat in zulk een geval van een doorlopende verzekering moet worden gesproken. Hieraan moge worden toegevoegd, dat over deze vraag als gevolg van de uitbreiding van het beroepsrecht bij den Centralen Raad van Beroep door dat centrale rechtcollege zal kunnen worden beslist, zoodat de bedoelde vraag in elk geval tot een oplossing kan worden gebracht.

De Minister van Sociale Zaken,
J. R. SLOTEMAKER DE BRUÏNE.

De Commissie van Rapporteurs heeft gemeend met de mededeeling van dit antwoord aan de Kamer haar Eindverslag te kunnen sluiten.

Vastgesteld den 18den December 1934.

DE BRUIJN.
JANSSEN DE LIMPENS.
SERRARENS.
DE VOS VAN STEENWIJK.
SCHOEMAKER.